

An Bhruiséil, 3 Meán Fómhair 2025
(OR. en)

12413/25

**Comhad Idirinstitiúideach:
2025/0183 (NLE)**

**POLCOM 200
SERVICES 37
FDI 32
COLAC 117**

TOGRA

ó:	Ardrúnaí an Choimisiúin Eorpaigh, arna s(h)íniú ag Martine DEPREZ, Stiúrthóir
dáta a fuarthas:	3 Meán Fómhair 2025
chuig:	Thérèse BLANCHET, Ardrúnaí Chomhairle an Aontais Eorpaigh
Uimh. an doic. ón gCoim.:	COM(2025) 338 final
Ábhar:	Togra le haghaidh CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chomhaontaithe Eatramhaigh maidir le Trádáil idir an tAontas Eorpach, de pháirt, agus an Cómhargadh Theas, Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua, den pháirt eile

Gheobhaidh na toscaireachtaí i gceangal leis seo doiciméad COM(2025) 338 final.

Faoi iamh: COM(2025) 338 final

AN COIMISIÚN
EORPACH

An Bhruiséil, 3.9.2025
COM(2025) 338 final

2025/0183 (NLE)

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chomhaontaithe Eatramhaigh maidir le Trádáil idir an tAontas Eorpach, de pháirt, agus an Cómhargadh Theas, Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua, den pháirt eile

MEABHRÁN MÍNIÚCHÁIN

1. COMHTHÉACS AN TOGRA

• Forais agus cuspóirí an togra

Is é atá sa togra atá i gceangal an ionstraim dlí lena n-údaraitear síniú an Chomhaontaithe Eatramhaigh maidir le Trádáil idir an tAontas Eorpach, agus an Cómhargadh Theas, Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua (dá ngairtear ‘CET’ anseo feasta).

Is é MERCOSUR¹ an cúigiú geilleagar is mó ar domhan lasmuigh den Aontas ó thaobh OTI de (EUR 2,9 trilliún in 2023), agus is é an t-aonú comhpháirtí trádála déag is mó de chuid an Aontais é. Is margadh tábhachtach é, ina bhfuil os cionn 270 milliún duine ina gcónaí agus acmhainneacht mhór ó thaobh trádála agus infheistíochta de nach bhfuil leas á bhaint aisti go fóill. Is é an tAontas Eorpach an chéad mhórgheilleagar a bhfuil comhaontú cuimsitheach trádála le MERCOSUR bainte amach aige, rud a thabharfaidh buntáiste tábhachtach ceannródaíoch d’onnmhaireoirí, do sholáthraithe seirbhíse agus d’infheisteoirí an Aontais sa réigiún sin. Le CET, neartófar na naisc idir comhpháirtithe iontaofa atá ar aon intinn, agus léireofar tiomantas an dá thaobh do thrádáil oscailte, inbhuanaithe agus riailbhunaithe, rud a chuirfidh i gcoinne na caomhnaitheachta. Cruthóidh sé creat uailmhianach cuimsitheach don chaidreamh trádála a chuirfidh leis an tslándáil eacnamaíoch agus a chuideoidh ó thaobh aghaidh a thabhairt ar na dúshláin dhomhanda atá ann faoi láthair.

An 13 Meán Fómhair 1999, thug Comhairle an Aontais Eorpaigh údarás don Choimisiún Eorpach le tús a chur le caibidlíocht le MERCOSUR agus ghlac sí teoracha caibidlíochta. Rinneadh an chaibidlíocht i gcomhairle le Meitheal na Comhairle um Meiriceá Laidineach agus Muir Chairib. Chuathas i gcomhairle leis an gCoiste um an mBeartas Trádála maidir leis na codanna den chaibidlíocht a bhaineann le trádáil. Mhair an próiseas caibidlíochta níos mó ná 25 bliana. An chaibidlíocht maidir leis na codanna a bhaineann le trádáil, tugadh i gcrích í go polaitiúil den chéad uair i mí an Mheithimh 2019 agus tugadh an chuid pholaitiúil agus chomhair den chaibidlíocht i gcrích i mí an Mheithimh 2020. Le linn 2023 agus 2024, rinne an tAontas agus MERCOSUR gnéithe breise a chaibidliú, go háirithe an Iarscríbhinn a ghabhann leis an gCaibidil maidir le Trádáil agus Forbairt Inbhuanaithe, lena n-áirítear gealltanais threisithe maidir le dífhoraíochtaí chomh maith le forálacha lena dtugtar níos mó solúbthachta do MERCOSUR maidir le roinnt gealltanais a bhaineann leis an mbeartas tionsclaíoch (e.g. soláthar poiblí). Thug an tAontas agus MERCOSUR agus a chomhaltaí an chaibidlíocht ar an gComhaontú Comhpháirtíochta idir an tAontas Eorpach agus a Bhallstáit, agus an Cómhargadh Theas, Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua (dá ngairtear ‘Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR’ anseo feasta) i gcrích an 6 Nollaig 2024 in Montevideo, Uragua.

D’fhoilsigh an Coimisiún na téacsanna caibidlithe a bhaineann le léirscaoileadh trádála agus infheistíochta i mí Lúnasa 2019 agus i mí na Nollag 2024.

Dhá ionstraim dlí atá sa toradh a caibidliodh:

¹ Is próiseas lánpháirtithe réigiúnaigh é an Cómhargadh Theas (MERCOSUR ina inisealacha Spáinnise) a bhunaigh an Airgintín, an Bhrasaíl, Paragua agus Uragua ar dtús, agus ina dhiaidh sin tháinig Veiniséala (atá ar fionraí faoi láthair) agus an Bholáiv (atá ag tabhairt faoin bpróiseas aontachais) isteach ann. Is iad an Airgintín, an Bhrasaíl, Paragua agus Uragua agus iad sin amháin atá ina bpáirtithe i gComhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR.

1. Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR, lena n-áirítear a) an colún Polaitiúil agus Comhair agus b) an colún Trádála; agus
2. an Comhaontú Eatramhach maidir le Trádáil, lena gcuimhdaítear léirscaoileadh trádála agus infheistíochta.

Tá sé beartaithe CET a shíniú ag an am céanna le Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR. De bhun Airteagal 23.2(1), tiocfaidh CET i bhfeidhm an chéad lá den mhí tar éis an dáta ar a dtabharfaidh na Páirtithe fógra dá chéile i scríbhinn gur chuir siad a gcuid nósanna imeachta inmheánacha féin ba ghá chun na críche sin i gcrích. Rachaidh CET in éag agus cuirfear Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR ina ionad ar theacht i bhfeidhm don dara ceann acu sin, tar éis a dhaingnithe.

- **Comhsheasmhacht le forálacha beartais atá sa réimse beartais cheana**

Cuireann CET creat dlíthiúil cuimsitheach nuachóirithe ar fáil le haghaidh an chaidrimh trádála agus infheistíochta idir an tAontas agus MERCOSUR. Beidh feidhm aige go dtí go dtiocfaidh an Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR i bhfeidhm.

Cuirfear CET in áit Theideal II den Chreat-Chomhaontú Idir-Réigiúnach Comhair idir an Comhphobal Eorpach agus a Bhallstáit, agus an Cómhargadh Theas agus a Stáit Chomhpháirteacha, a síníodh i Maidrid, an 15 Nollaig 1995.

Tá CET i gcomhréir iomlán le fis fhoriomlán an Aontais dá chomhpháirtíocht le Meiriceá Laidineach agus le Muir Chairib, mar a leagtar amach sa Teachtaireacht Chomhpháirteach chuig Parlaimint na hEorpa agus chuig Comhairle an Aontais Eorpaigh maidir le Clár Oibre Nua don Chaidreamh idir an tAontas Eorpach agus Meiriceá Laidineach agus Muir Chairib, a glacadh an 7 Meitheamh 2023.

Ina theannta sin, tá CET i gcomhréir leis an ‘Athbhreithniú ar an mBeartas Trádála - Beartas Trádála atá Oscailte, Inbhuanaithe agus Treallúsach’, a foilsíodh i mí Feabhra 2021, lena ndéantar beartas trádála agus infheistíochta a dhaingniú le caighdeáin agus luachanna Eorpacha agus uilíocha, maille le príomhleasanna eacnamaíocha, agus béim níos mó á leagan ar fhorbairt inbhuanaithe, ar chearta an duine, ar imghabháil cánach, ar chosaint tomhaltóirí, agus ar thrádáil fhreagrach agus chóir.

- **Comhsheasmhacht le beartais eile de chuid an Aontais**

Tá CET AE-MERCOSUR go hiomlán i gcomhréir le beartais an Aontais Eorpaigh agus ní chuirfidh sé d’fhiacha ar an Aontas Eorpach leasú a dhéanamh ar a rialacha, ar a rialacháin ná ar a chaighdeáin in aon earnáil rialáilte, e.g. rialacha teicniúla agus caighdeáin táirgí, rialacha sláintíochta agus fiteasláintíochta, rialacháin maidir le bia agus sábháilteacht, caighdeáin slándála agus sábháilteachta, rialacha maidir le horgánaigh ghéinmhodhnaithe, cosaint an chomhshaoil nó cosaint tomhaltóirí.

Tá caibidil i CET AE-MERCOSUR maidir le Trádáil agus Forbairt Inbhuanaithe, lena nasctar an Comhaontú le cuspóirí foriomlána maidir le forbairt inbhuanaithe agus le cuspóirí sonracha i réimsí an tsaothair, an chomhshaoil agus an athraithe aeráide.

Thairis sin, le Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR, tugtar cosaint iomlán do sheirbhísí poiblí agus áiríthítear go gcaomhnaítear go hiomlán ceart na rialtas rialáil a dhéanamh ar mhaithe le leas an phobail agus gur bunphrionsabal den Chomhaontú é an ceart sin.

2. BUNÚS DLÍ, COIMHDEACHT AGUS COMHRÉIREACHT

- **Bunús dlí**

Tá toradh na caibidlíochta le MERCOSUR curtha i láthair ag an gCoimisiún i bhfoirm dhá chomhaontú atá neamhspleách ach nasctha: CET agus Comhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR.

I gcomhréir leis na Conarthaí agus le cásdlí Chúirt Bhreithiúnais an Aontais Eorpaigh, go háirithe Tuairim 2/15 uaithi maidir leis an gcomhaontú saorthrádála idir an tAontas agus Singeapór an 16 Bealtaine 2017, thiocfadh na réimsí uile a chumhdaítear leis an gcomhaontú saorthrádála faoi inniúlacht sheachtrach eisiach an Aontais Eorpaigh agus, go háirithe, faoi raon feidhme Airteagail 91, 100(2) agus 207 CFAE.

Tá CET le síniú ag an Aontas Eorpach de bhun cinneadh ón gComhairle bunaithe ar Airteagal 218(5) CFAE agus le tabhairt i gcrích ag an Aontas de bhun cinneadh ón gComhairle atá bunaithe ar Airteagal 218(6) CFAE, tar éis toiliú a fháil ó Pharlaimint na hEorpa.

- **Coimhdeacht (i gcás inniúlacht neamheisiach)**

CET AE-MERCOSUR, mar a chuirtear i láthair na Comhairle é, ní chumhdaítear leis aon ábhar nach dtagann faoi raon feidhme eisiach an Aontais.

- **Comhréireacht**

Is iomchuí an modh iad comhaontuithe trádála chun rialú a dhéanamh ar rochtain ar an margadh agus réimsí gaolmhara an chaidrimh eacnamaíoch chuimsithigh le tríú tír lasmuigh den Aontas. Níl aon mhodh eile ann chun gealltanais agus iarrachtaí léirscaoilte den sórt sin a dhéanamh ceangailteach ó thaobh an dlí.

Leis an tionscnamh seo, saothraítear go díreach cuspóirí ghníomhaíocht sheachtrach an Aontais agus rannchuidítear leis an tosaíocht pholaitiúil ‘an tAontas Eorpach a bheith ina ghníomhaí domhanda níos láidre’. Is i gcomhréir le treoshuíomhanna Straitéis Dhomhanda an Aontais Eorpaigh atá sé dul i gcaidreamh le tíortha eile agus a chomhpháirtíochtaí seachtracha a athchóiriú ar bhealach freagrach, ionas go mbainfear amach tosaíochtaí seachtracha an Aontais. Rannchuidíonn sé le cuspóirí trádála agus forbartha an Aontais. Tá an togra i gcomhréir leis an gComhaontú Glas don Eoraip.

Rinneadh caibidlíocht do CET le MERCOSUR i gcomhréir leis na treoracha caibidlíochta arna leagan amach ag an gComhairle. Ní théann toradh na caibidlíochta thar a bhfuil riachtanach chun na cuspóirí beartais a leagtar amach sna treoracha caibidlíochta a bhaint amach.

- **An rogha ionstraim**

Cuirtear an togra seo le haghaidh cinneadh ón gComhairle isteach i gcomhréir le mír 5 d’Airteagal 218 CFAE, lena mbeartaítear go nglacfaidh an Chomhairle cinneadh lena n-údarófar na comhaontuithe idirnáisiúnta a shíniú. Níl aon ionstraim dlí eile ann a d’fhéadfaí a úsáid chun an cuspóir a chuirtear in iúl sa togra seo a bhaint amach.

3. TORTHÁÍ AR MHEASTÓIREACHTAÍ EX POST, AR CHOMHAIRLIÚCHÁIN LEIS NA PÁIRTITHE LEASMHARA AGUS AR MHEASÚNUITHE TIONCHAIR

- **Comhairliúcháin leis na páirtithe leasmhara**

Le linn na caibidlíochta le MERCOSUR, coimisiúnaíodh Measúnú Tionchair Inbhuanaitheachta (MTI) ó chonraitheoir seachtrach chun staidéar a dhéanamh ar an tionchar eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil a d'fhéadfadh a bheith ag an gcuid den chomhaontú a bhaineann le trádáil. Chuir an MTI sin leis an gcaibidlíocht agus thug sé eolas do na hidirbheartaithe agus seirbhísí an Choimisiúin. Foilsíodh an tuarascáil chríochnaitheach an 29 Márta 2021.

Agus an phróiseas MTI á leagan amach, chuaigh an conraitheoir i gcomhairle go forleathan le saineolaithe inmheánacha agus seachtracha, d'eagraigh sé comhairliúcháin phoiblí agus ceardlanna, rinne sé ceistneoirí ar líne agus reáchtáil sé cruinnithe déthaobhacha agus agallaimh leis an tsochaí shibhialta san Eoraip agus in MERCOSUR araon. Trí na comhairliúcháin sin mar chuid den chreat MTI, cuireadh ardán luachmhar éifeachtach ar fáil le haghaidh rannpháirtíochta na bpríomhpháirtithe leasmhara agus na sochaí sibhialta, a raibh líon suntasach díobh rannpháirteach sna comhairliúcháin.

Feadh an phróisis caibidlíochta, lena n-áirítear roimh gach babhta caibidlíochta agus ina dhiaidh, chuir an Coimisiún Ballstáit an Aontais ar an eolas ó bhéal agus i scríbhinn agus chuaigh sé i gcomhairle leo maidir le gnéithe éagsúla na caibidlíochta trí Choiste na Comhairle um an mBeartas Trádála. Cuireadh Parlaimint na hEorpa ar an eolas go rialta freisin agus chuathas i gcomhairle léi tríd an gCoiste um Thrádáil Idirnáisiúnta, agus go háirithe tríd an nGrúpa Faireacháin AE-MERCOSUR. Na dréacht-tograí agus na téacsanna a bhí mar thoradh ar an gcaibidlíocht, scaipeadh iad ar an dá institiúid le linn an phróisis caibidlíochta. D'eagraigh an Coimisiún roinnt cruinnithe agus teagmhálacha leis an tsochaí shibhialta (Idirphléití leis an tSochaí Shibhialta) freisin chun an dul chun cinn agus na seasaimh chaibidlíochta le linn na caibidlíochta a phlé.

- **Bailiú agus úsáid saineolais**

Is é an conraitheoir seachtrach 'London School of Economics Enterprise' a rinne an *'Sustainability Impact Assessment in Support of the Association Agreement Negotiations between the European Union and MERCOSUR [Measúnú Tionchair Inbhuanaitheachta mar thaca leis an gcaibidlíocht maidir leis an gComhaontú Comhlachais idir an tAontas Eorpach agus MERCOSUR]*. Déantar scrúdú sa MTI ar an tionchar eacnamaíoch agus sóisialta mar aon leis an tionchar ar chearta an duine agus ar an gcomhshaol a d'fhéadfadh a bheith ag an gcomhaontú trádála.

Rinne seirbhísí an Choimisiúin an 'Measúnú Eacnamaíoch ar an Toradh Caibidlíochta' tar éis thabhairt i gcrích na caibidlíochta agus léiríodh toradh na caibidlíochta ann.

- **Measúnú tionchair**

Tá dhá chomhpháirt chomhlántacha sa Mheasúnú Tionchair Inbhuanaitheachta. Ar an gcéad dul síos, anailís láidir ar na tionchair eacnamaíocha, shóisialta, agus na tionchair ar chearta an duine agus ar an gcomhshaol, a d'fhéadfadh a bheith ag an gcomhaontú trádála atá faoi chaibidil san Aontas, i dtíortha MERCOSUR agus i dtíortha ábhartha eile. Ar an dara dul síos, próiseas leathan comhairliúcháin lena mbaineann páirtithe leasmhara san Aontas agus i dtíortha MERCOSUR araon, lena gcuirtear deiseanna ar fáil chun faisnéis a bhailiú agus a

chomhroinnt mar aon le comhairliúchán agus scaipeadh na dtorthaí. Leis an MTI, cuirtear ionchur luachmhar ar fáil don phróiseas chun bearta tionlacain agus maolúcháin a d'fhéadfadh a bheith ann a dhearadh, lena n-áirítear trí bhíthin tograí sa staidéar.

Úsáidtear sa tuarascáil an leagan dinimiciúil de Shamhail GTAP chun staidéar a dhéanamh ar thionchair dhá chás, cás amháin acu sin coimeádach agus an cás eile uaillmhianach, i ndáil le toradh na caibidlíochta i dtéarmaí laghduithe ar bhearta taraife agus neamhtharaife ag an dá pháirtí. Sa chás coimeádach, beidh méadú EUR 10,9 billiún (0,1 %) ar OTI san Aontas agus méadú EUR 7,4 billiún (0,3 %) in MERCOSUR faoi 2032, i gcomparáid leis an mbonnlíne samhaltaithe gan an comhaontú saorthrádála. Sa chás uaillmhianach, beidh méadú EUR 15 bhilliún ar OTI san Aontas agus EUR 11,4 billiún in MERCOSUR.

Leis an Measúnú Eacnamaíoch ar an Toradh Caibidlíochta, déantar measúnú ar thionchar eacnamaíoch thoradh iarbhír na caibidlíochta. Níl sé bunaithe ar thiomhdí maidir leis an toradh a bhfuil coinne leis ar an gcomhaontú, rud atá éagsúil leis an MTI. Sa MTI rinneadh measúnú ar thionchar dhá chás, cás amháin acu sin coimeádach agus an cás eile uaillmhianach, i ndáil le toradh na caibidlíochta i dtéarmaí laghduithe ar bhacainní ar thrádáil trí bhearta taraife agus neamhtharaife. Meastar sa Mheasúnú Eacnamaíoch ar an Toradh Caibidlíochta an tionchar eacnamaíoch bunaithe ar lamháltais iarbhír na mbearta taraife agus neamhtharaife. Cuirtear san áireamh ann freisin nach bhfuil an Ríocht Aontaithe san Aontas a thuilleadh. Mínítear leis sin an difríocht i dtionchar measta an chomhaontaithe sa Mheasúnú Eacnamaíoch ar an Toradh Caibidlíochta i gcomparáid leis an MTI. Thairis sin, tugtar an anailís sa Mheasúnú Eacnamaíoch ar an Toradh Caibidlíochta cothrom le dáta chun na forbairtí is déanaí i mbeartas trádála an Aontais a chur san áireamh.

- **Oiriúnacht rialála agus simpliú**

Níl CET AE-MERCOSUR faoi réir nósanna imeachta REFIT. Mar sin féin, tá creat ann le haghaidh nósanna imeachta simplithe trádála agus infheistíochta, laghdú ar chostais onnmhairiúcháin agus infheistíochta agus, dá bhrí sin, fágfaidh sé go mbeidh tuilleadh deiseanna trádála agus infheistíochta ann d'fhiontair bheaga agus mheánmhéide sa dá mhargadh. I measc na dtairbhí a bhfuil coinne leo tá trédhearcacht mhéadaithe, rialacha teicniúla atá níos simplí, ceanglais chomhlíontachta, nósanna imeachta custaim agus rialacha tionscnaimh, cosaint fheabhsaithe do chearta maoine intleachtúla agus do thásca geografacha, rochtain níos fearr ar thairiscintí soláthair rialtais, chomh maith le caibidil speisialta chun cuidiú le FBManna na deiseanna a chuirtear ar fáil faoin gComhaontú a úsáid.

- **Ceartha bunúsacha**

Ní dhéanann an togra difear do chosaint chearta bunúsacha an Aontais Eorpaigh.

4. IMPLEACHTAÍ BUISÉADACHA

Beidh tionchar airgeadais ag an gComhaontú Eatramhach maidir le Trádáil ar bhuiséad an Aontais ó thaobh na n-ioncam de. Mar thoradh ar CET, meastar go gcaillfear dleachtanna dar luach EUR 330 milliún ar theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe. Nuair a bheidh CET curtha chun feidhme go hiomlán san Aontas (15 bliana tar éis dó teacht i bhfeidhm), meastar gurb é a bheidh i gcaillteanas bliantúil na ndleachtanna EUR 1 bhilliún. Tá an meastachán sin bunaithe ar réamh-mheastachán ar éabhlóid na trádála i dtaca leis na 15 bliana amach anseo gan aon chomhaontú a bheith i bhfeidhm. Táthar ag súil le tionchair dhearfacha indíreacha i dtéarmaí méaduithe ar acmhainní atá nasctha le cáin bhreisluacha agus le hollioncam náisiúnta.

5. EILIMINTÍ EILE

- **Pleananna cur chun feidhme, agus socrúithe faireacháin, meastóireachta agus tuairiscithe**

Cuimsíonn CET forálacha institiúideacha lena leagtar síos struchtúr na gcomhlachtaí cur chun feidhme chun faireachán leanúnach a dhéanamh ar a chur chun feidhme, ar a oibriú agus ar a thionchar. Cuirfear an creat a bunaíodh sa Chomhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR in ionad an chreata institiúidigh sin, ar theacht i bhfeidhm dó.

Le caibidil institiúideach CET, bunaítear feidhmeanna sonracha na Comhairle Trádála lena ndéanfar maoirseacht ar chomhlíonadh chuspóirí CET agus lena ndéanfar maoirseacht ar a chur chun feidhme agus ar chur chun feidhme an Choiste Trádála a chuideoidh leis an gComhairle Trádála a cuid dualgas a chomhlíonadh.

Déanfaidh an Coiste Trádála maoirseacht ar obair Fochoistí speisialaithe agus comhlachtaí eile arna mbunú faoi CET.

- **Míniúchán mionsonraithe ar fhorálacha sonracha an togra**

Cruthaíonn CET creat comhleanúnach, cuimsitheach, cothrom le dáta atá ceangailteach ó thaobh an dlí de do chaidreamh trádála an Aontais le MERCOSUR. Cothóidh sé trádáil agus infheistíocht trí rannchuidiú le leathnú agus le héagsúlú an chaidrimh eacnamaíoch agus trádála.

Trí bhíthin an chomhaontaithe seo, tá sé d'aidhm ag an Aontas na dálaí is fearr is féidir a chur ar fáil dá oibreoirí ar mhargadh MERCOSUR. Téann CET níos faide ná gealltanais EDT atá ann cheana i roinnt mhaith réimsí, amhail trádáil in earraí, seirbhísí, soláthar rialtais, bacainní neamhtharaife agus cosaint agus forfheidhmiú ceart maoine intleachtúla, lena n-áirítear tásca geografacha. Sna réimsí sin uile, chomhaontaigh tíortha MERCOSUR le gealltanais nua atá suntasach i gcomparáid le téarmaí EDT. Tá forálacha ardfhorbartha i CET freisin maidir le trádáil agus forbairt inbhuanaithe, lena n-áirítear tiomantas láidir don dífhoraíocht.

Leis an gcomhaontú, comhlíontar critéir Airteagal XXIV CGTT (chun dleachtanna agus rialacháin shriantacha eile tráchtála a dhíothú i ndáil le beagnach gach trádáil in earraí idir na páirtithe), chomh maith le critéir Airteagal V GATS, lena bhforáiltear maidir le tástáil chomhchosúil i ndáil le seirbhísí.

I gcomhréir leis na cuspóirí a leagtar amach leis na treoracha caibidlíochta, bhain an Coimisiún na rudaí sonracha seo a leanas amach:

- (1) Dleachtanna ar 91 % d'earraí a onnmhairíonn cuideachtaí an Aontais chuig MERCOSUR a dhíothú de réir a chéile. Leis sin, sábhálfar os cionn EUR 4 bhilliún i ndleachtanna in aghaidh na bliana. Mar shampla, déanfaidh tíortha MERCOSUR dleachtanna arda a dhíothú ar tháirgí tionsclaíocha, amhail gluaisteáin (35 %), páirteanna gluaisteán (14 go 18 %), innealra (14 go 20 %), ceimiceáin (suas le 18 %), éadaí (suas le 35 %), táirgí cógaisíochta (suas le 14 %), bróga leathair (suas le 35 %) nó teicstílí (suas le 35 %). Ina theannta sin, leis an gcomhaontú, déanfar dleachtanna ar onnmhairí bia agus dí an Aontais a dhíothú de réir a chéile, amhail fion (27 %), seacláid (20 %), biotáillí (20 go 35 %), brioscaí (16 go 18 %), péitseoga stánaithe (55 %) nó deochanna boga (20-35 %). Leis an gcomhaontú, cuirfear rochtain saor ó dhleacht ar fáil freisin faoi réir cuótaí do tháirgí déiríochta an Aontais (taraif 28 % faoi láthair), go háirithe i gcás cáiseanna.

- (2) Oscailt chothrom an mhargaidh ag an Aontas toisc go ndíothófar leis an gcomhaontú dleachtanna allmhairiúcháin ar 92 % d'earraí MERCOSUR a onnmhairítear chuig an Aontas. Ní thugtar cóir fhabhrach do tháirgí íogaire talmhaíochta amhail mairteoil, siúcra nó éanlaith chlóis ach amháin i gcainníochtaí teoranta trí bhíthin taraif-chuótaí atá calabraithe go cúramach.
- (3) I gcás na hAirgintíne, Uragua agus Pharagua, cuireann an comhaontú deireadh iomlán le cánacha onnmhairiúcháin ar amhábhair agus earraí tionsclaíocha, nó déantar iad a shocrú ag nialas. Laghdaítear freisin cánacha onnmhairiúcháin ar earraí talmhaíochta (an Airgintín), nó déantar iad a dhíothú (Uragua, Paragua agus an Bhrasaíl). I ndáil le hearraí tionsclaíocha, rinne an Bhrasaíl amhábhair thábhachtacha a bhfuil gá leo le haghaidh éagsúlú eacnamaíoch an Aontais a shocrú ag nialas (nicil, copar, alúmanam, amhábhair chruach, cruach, tíotáiniam). Choinnigh an Bhrasaíl siar spás beartais chun dleachtanna onnmhairiúcháin a fhorchur ar amhábhair áirithe, agus i gcásanna den sórt sin, tá fabhair 50 % ar a laghad faighte ag an Aontas ar aon cháin onnmhairiúcháin a thabharfaidh an Bhrasaíl isteach amach anseo, mar aon le huasteorainn 25 %.
- (4) Sásra coimirce déthaobhach láidir lena gcuirtear ar a gcumas don Aontas agus do MERCOSUR bearta sealadacha a fhorchur chun allmhairí a rialáil i gcás méadú mór gan choinne ar allmhairí, arb é is cúis le mórdhíobháil nó bagairt mhórdhíobhála dá dtionscal intíre. Tá feidhm ag na coimirce sin freisin maidir le hearraí talmhaíochta faoin gcóras taraif-chuótaí, nó is féidir iad a theorannú do chríoch na réigiún is forimeallaí san Aontas, i gcás inarb ábhartha.
- (5) Tá feidhm fós ag na caighdeáin is airde i ndáil le sábháilteacht bia, sláinte ainmhithe agus plandaí maidir le gach táirge, gan beann ar cé acu a tháirgtear sa bhaile iad nó a allmhairítear isteach san Aontas iad. Tá feidhm ag prionsabal an réamhchúraim. Foráiltear leis an gcomhaontú maidir le comhar feabhsaithe le húdarais na dtíortha comhpháirtíochta agus maidir le sreabhadh níos tapúla faisnéise faoi aon riosca a d'fhéadfadh a bheith ann trí bhíthin córas faisnéise agus fógartha atá níos díri agus níos éifeachtúla.
- (6) Caibidil chuimsitheach maidir le trádáil agus forbairt inbhuanaithe, arb é is aidhm di a áirithiú go dtacaíonn an trádáil le cosaint an chomhshaoil agus leis an bhforbairt shóisialta. Cumhdaítear sa chaibidil saincheisteanna amhail bainistiú inbhuanaithe agus caomhnú foraoisí, urraim do chearta saothair agus iompar gnó freagrach a chur chun cinn, agus áirítear ann freisin forálacha sonracha maidir le réiteach díospóidí agus sásra athbhreithnithe tiomnaithe. Cuimsítear sa chaibidil freisin gealltanais sainráite Comhaontú Pháras maidir leis an Athrú Aeráide a chur chun feidhme go héifeachtach, rud a aontaíodh a bheith ina eilimint shár-riachtanach é de Chomhaontú Comhpháirtíochta AE-MERCOSUR, rud a fhágann gur féidir an Comhaontú Eatramhach maidir le Trádáil a chur ar fionraí má fhágann Páirtí Comhaontú Pháras nó má stopann sé de bheith ina pháirtí 'de mheon macánta'. In Iarscríbhinn a ghabhann leis an gCaibidil maidir le Trádáil agus Forbairt Inbhuanaithe tá gealltanais ó na Páirtithe bearta a dhéanamh chun deireadh a chur le tuilleadh dífhoraoisithe ó 2030 ar aghaidh. Is é seo an chéad uair do Pháirtithe i gcomhaontú atá faoi réir réiteach díospóidí gealltanais dlíthiúil aonair a thabhairt chun deireadh a chur leis an dífhoraoisí. Leis an gComhaontú, tugtar ról gníomhach d'eagraíochtaí na sochaí sibhialta freisin chun faireachán a dhéanamh ar chur chun feidhme an chomhaontaithe, lena n-áirítear aon ábhar inniú a bhaineann leis an gcomhshaoil.

- (7) Deiseanna nua tairisceana le haghaidh tairgeoirí de chuid an Aontais le tíortha MERCOSUR, ar tíortha iad nach comhaltaí iad de Chomhaontú EDT maidir le Soláthar Rialtais. Is é seo an chéad uair a osclóidh tíortha MERCOSUR a margáí soláthair rialtais. Beidh cuideachtaí an Aontais in ann tairiscint a dhéanamh ar chonarthaí le húdaráis phoiblí, amhail aireachtaí rialtais láir agus gníomhaireachtaí rialtais agus cónaidhme eile, agus iad ar comhchéim le cuideachtaí ó thíortha MERCOSUR.
- (8) Deireadh a chur le bacainní trádála teicniúla agus rialála ar thrádáil in earraí, go háirithe trí úsáid deimhniúcháin agus cóineasaithe céadpháirtí a chur chun cinn trí úsáid a bhaint as caighdeáin idirnáisiúnta arna nglacadh ag ISO, IEC, ITU agus Codex Alimentarius, chomh maith le heagraíochtaí idirnáisiúnta eile a leagann síos caighdeáin i gcomhréir leis an sainmhíniú comhchoiteann arna chomhaontú ag an Aontas agus MERCOSUR. Tá comhaontú ann chun tástáil dhúblach a laghdú in earnáil na leictreonaice i réimsí ísealriosca. Beidh Iarscríbhinn shonrach maidir le Mótarfheithiclí ann freisin lena gcuirfear Rialacháin ó CEE-NA chun cinn agus lena laghdófar tástáil dhúblach san earnáil.
- (9) Iarscríbhinn chuimsitheach ina bhfuil forálacha mionsonraithe chun trádáil i bhfion agus i mbiotáillí a éascú, lena gcumhdaítear aitheantas a thabhairt do chleachtas fionóireachta, do dheimhniú agus do lipéadú, i gcomhréir leis na comhaontuithe saorthrádála is nua-aimseartha de chuid an Aontais.
- (10) Oscailt na n-earnálacha seirbhísí agus éascú na trádála i seirbhísí idir an tAontas agus MERCOSUR, trí bhunaíocht áitiúil agus ar bhonn trasteorann araon. Cumhdaítear leis an gcomhaontú raon leathan earnálacha seirbhísí, lena n-áirítear seirbhísí gnó, seirbhísí airgeadais, teileachumarsáid, iompar mairí (den chéad uair tá iompar mairí á oscailt laistigh den réigiún ag MERCOSUR), seirbhísí poist agus cúiréireachta. Cuimsítear ann freisin gealltanais maidir le fiontair a bhunú, in earnálacha seirbhísí agus neamhsheirbhísí araon. Áiríteofar leis go mbeidh cothrom iomaíochta idir soláthraithe seirbhíse an Aontais agus a n-iomaitheoirí in MERCOSUR. Caomhnaítear go hiomlán an ‘ceart chun rialáil a dhéanamh’ ar mhaithe le leas an phobail, ar gach leibhéal rialtais. Tá forálacha ardfhorbartha sa chomhaontú freisin maidir le gluaiseacht gairmithe chun críoch gnó, amhail bainisteoirí nó speisialtóirí a phostálann cuideachtaí an Aontais chuig a bhfochuideachtaí i dtíortha MERCOSUR. Tá caibidil shubstainteach ríomhthráchtála ann freisin — gné úrnua do chomhpháirtithe MERCOSUR.
- (11) Ardleibhéal cosanta agus forfheidhmithe maidir le cearta maoine intleachtúla lena n-áirítear forálacha mionsonraithe maidir le cóipcheart, rúin ceirde agus forfheidhmiú lena bhforáiltear maidir le cosaint fheabhsaithe.
- (12) Ardleibhéal cosanta agus forfheidhmithe le haghaidh Thásca Geografacha an Aontais, ar leibhéal é atá inchomparáide leis an leibhéal cosanta agus forfheidhmithe san Aontas, le haghaidh 344 ainm de chuid an Aontais de tháirgí bia, fíona agus biotáillí ar ardchaighdeán.
- (13) Caibidil atá tiomnaithe d’Fhiontair Bheaga agus Mheánmhéide chun a áirithiú go mbainfidh siad tairbhe iomlán as na deiseanna a chuirtear ar fáil leis an CET.
- (14) Sásraí éifeachtúla um réiteach díospóidí, trí bhíthin eadráin phainéil nó le cuidiú ó idirghabhálaí. Cuimsítear sa chaibidil maidir le réiteach díospóidí forálacha nua atá múnlaithé ar ghearán EDT i gcás nach bhfuil sárú ann - má mheasann páirtí go ndéanann beart de chuid an pháirtí eile a thairbhí faoin gcomhaontú a neamhniú nó a

lagú go substaintiúil, is féidir leis iarraidh ar phainéal breithniú a dhéanamh i ndáil leis an gceist sin.

Togra le haghaidh

CINNEADH ÓN gCOMHAIRLE

maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chomhaontaithe Eatramhaigh maidir le Trádáil idir an tAontas Eorpach, de pháirt, agus an Cómhargadh Theas, Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua, den pháirt eile

TÁ COMHAIRLE AN AONTAIS EORPAIGH,

Ag féachaint don Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh, agus go háirithe Airteagal 91(1), Airteagal 100(2) agus Airteagal 207(4), an chéad fhomhír, i gcomhar le hAirteagal 218(5) de,

Ag féachaint don togra ón gCoimisiún Eorpach,

De bharr an mhéid seo a leanas:

- (1) An 13 Meán Fómhair 1999, thug an Chomhairle údarú don Choimisiún Eorpach tús a chur leis an gcaibidlíocht maidir le Comhaontú leis an gCómhargadh Theas agus lena Stáit is Páirtithe, ar comhaontú é ina bhfuil codanna polaitiúla, comhair agus trádála.
- (2) Tugadh an chaibidlíocht i gcrích go rathúil an 6 Nollaig 2024.
- (3) Dhá ionstraim dlí chomhthreomhara atá sa chomhpháirtíocht nua a caibidlíodh: Is é an chéad ionstraim an Comhaontú Comhphárteach idir an tAontas Eorpach agus a Bhallstáit, de pháirt, agus an Cómhargadh Theas, Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua, den pháirt eile ('Comhaontú Comhphárteach AE-MERCOSUR'), lena n-áirítear an colún Polaitiúil agus Comhair agus an colún Trádála agus Infheistíochta. Is é an dara ionstraim an Comhaontú Eatramhach maidir le Trádáil atá le tabhairt i gcrích idir an tAontas Eorpach, de pháirt, agus an Cómhargadh Theas agus Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua, den pháirt eile (dá ngairtear 'an Comhaontú' anseo feasta), lena gcumhdaítear léirscaoileadh trádála agus infheistíochta. Scoirfidh an Comhaontú d'éifeacht a bheith aige agus cuirfear an Comhaontú Comhphárteach AE-MERCOSUR ina ionad ar a theacht i bhfeidhm.
- (4) Ba cheart, dá bhrí sin, an Comhaontú a shíniú thar ceann an Aontais, faoi réir a thabhairt i gcrích.

TAR ÉIS AN CINNEADH SEO A GHLACADH:

Airteagal 1

Leis seo, údaraítear síniú an Chomhaontaithe Eatramhaigh maidir le Trádáil idir an tAontas Eorpach agus an Cómhargadh Theas agus Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua (dá ngairtear 'an Comhaontú' anseo feasta) faoi réir thabhairt i gcrích an Chomhaontaithe sin.

Tá téacs an Chomhaontaithe atá le síniú i gceangal leis an gCinneadh seo.

Airteagal 2

Tiocfaidh an Cinneadh seo i bhfeidhm ar dháta a ghlactha.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil,

Thar ceann na Comhairle

An tUachtarán

RÁITEAS AIRGEADAIS REACHTACH ‘IONCAM’ - LE hAGHAIDH TOGRAÍ A bhFUIL TIONCHAR BUISÉADACH ACU AR THAOBH AN IONCAIM DEN BHUISÉAD

1. AINM AN TOGRA:

Togra le haghaidh Cinneadh ón gComhairle maidir le síniú, thar ceann an Aontais Eorpaigh, an Chomhaontaithe Eatramhaigh maidir le Trádáil idir an tAontas Eorpach, de pháirt, agus an Cómhargadh Theas agus Poblacht na hAirgintíne, Poblacht Chónaidhmitheach na Brasaíle, Poblacht Pharagua agus Poblacht Oirthearach Uragua, den pháirt eile

2. LÍNTE BUISÉID:

Líne ioncaim (Caibidil/Airteagal/Ítim): Caibidil 12, Airteagal 120

An méid arna bhuiséadú le haghaidh na bliana lena mbaineann (2025): EUR 21 082 004 566

(i gcás ioncaim shannta amháin):

Sannfar na hioncaim don líne chaiteachais seo a leanas (Caibidil/Airteagal/Ítim):

3. TIONCHAR AIRGEADAIS

Ní bheidh aon impleacht airgeadais ag an togra

Ní bheidh aon tionchar airgeadais ag an togra ar chaiteachas ach beidh tionchar airgeadais aige ar ioncam

Tá tionchar airgeadais ag an togra ar ioncam sannta

Is mar seo a leanas a bheidh an éifeacht:

(EUR milliún go dtí an chéad deachúil)

Líne ioncaim	An tionchar ar ioncam	12 mhí	Bliain 2026
Caibidil 12/Airteagal 120	<i>EUR 247,5 billiún</i>	Táthar ag súil le teacht i bhfeidhm ag tús 2026	0
Caibidil 12/Airteagal 120			

Staid tar éis na gníomhaíochta					
Líne ioncaim	[N+15]	[N+16]	[N+17]	[N+18]	[N+19]
Caibidil 12/Airteagal 120	<i>EUR 1 billiún</i>	<i>EUR 1 billiún</i>	<i>EUR 1 billiún</i>	<i>EUR 1 billiún</i>	<i>EUR 1 billiún</i>
Caibidil/Airteagal/Ítim ...					

(I gcás ioncaim shannta amháin, ar choinníoll gur fios an líne bhuiséid cheana féin):

Líne chaiteachais ²	Bliain N	Bliain N+1
Caibidil/Airteagal/Ítim ...		
Caibidil/Airteagal/Ítim ...		

Líne chaiteachais	[N+2]	[N+3]	[N+4]	[N+5]
Caibidil/Airteagal/Ítim m ...				
Caibidil/Airteagal/Ítim m ...				

4. BEARTA FRITHCHALAOISE

5. BARÚLACHA EILE

Ní bheidh aon chostas breise (caiteachas) i mbuiséad an Aontais mar gheall ar an gCinneadh atá beartaithe.

Beidh tionchar airgeadais ag an gComhaontú Eatramhach maidir le Trádáil ar bhuiséad an Aontais ó thaobh na n-ioncam de. Mar thoradh ar an gComhaontú Eatramhach maidir le Trádáil, meastar go gcaillfear dleachtanna dar luach EUR 247,5 milliún ar theacht i bhfeidhm an Chomhaontaithe.³ Nuair a bheidh an CET curtha chun feidhme go hiomlán san Aontas (15 bliana tar éis dó teacht i bhfeidhm), meastar gurb é a bheidh i gcaillteanas bliantúil na ndleachtanna EUR 1 bhilliún. Tá an meastachán sin bunaithe ar réamh-mheastachán ar éabhlóid na trádála i dtaca leis na 15 bliana amach anseo gan aon chomhaontú a bheith i bhfeidhm.

Táthar ag súil le tionchair dhearfacha indíreacha i dtéarmaí méaduithe ar acmhainní atá nasctha le cáin bhreisluacha agus le hollioncam náisiúnta.

² Le húsáid más gá, agus sa chás sin amháin.

³ Tá méid measta na gcaillteanas ioncaim ag EUR 247,5 milliún glan ó chostais bhailiúcháin (bhaineadh 25 % den chaillteanas ioncaim measta EUR 330 milliún).